

Maj 2020

MYTER OG FAKTA OM UNDERBESKATNING AF AMERIKANSKE TECH-SELSKABER, HVAD ER OP OG NED?

Analyse udarbejdet af
Palle Sørensen

-AXCELFUTURE
ERHVERVSLIVETS TÆNKETANK

HOVEDKONKLUSIONER

- Statsminister Mette Frederiksen har tidligere meldt sig klar til at gå enegang og indføre en ny digital skat, som særligt skal ramme de såkaldte GAFAs (Google, Apple, Facebook og Amazon) selskaber.
- Forslaget synes bl.a. at have grobund i en opfattelse af, at 'digitale' selskaber ikke betaler selskabsskat, hvilket i teorien kunne retfærdiggøre en uskøn løsning som en digital omsætningskat. Men er det virkelig rigtigt at digitale selskaber ikke betaler selskabsskat?
- EU-Kommissionens tal for underbeskatning er misvisende. De ofte citerede tal fra EU-Kommissionen er udelukkende hypotetiske og teoretiske overvejelser, som ligger langt fra virkelighedens digitale selskaber.
- Nyere empiriske studier finder heller ikke klare tegn på underbeskatning af digitale selskaber. For at sætte det lidt i perspektiv så har Google, Apple, Facebook og Amazon i gennemsnit haft en højere effektive skattesats end Novo Nordisk de seneste 3 år.
- Danmark skal være påpasselige med at indføre skatter målrettet navngivne amerikanske selskaber, da repressalier fra USA dermed bliver mere sandsynlige. I sidste ende kan det koste dansk eksport til USA.
- Diskussionen om digitale skatter bunder naturligvis også i en utilfredshed med fordelingen af det globale selskabsskatteprovenu, hvor man argumenterer for, at en større del af provenuet fra tech-giganter bør tilfalde lande, hvor brugerne er placeret. Det er dog nødvendigt, at der er global konsensus om de underliggende principper, så der ikke opstår optrapning af eksisterende handelskrige gennem forskellige særskatter.
- Den danske regering bør også overveje i hvilket omfang nye regler for fordelingen af det globale selskabsskatteprovenu er i dansk interesse, da omfordeling af skatteprovenu til lande, hvor forbrugeren opholder sig, potentielt efterlader et hul i den danske statskasse.

MYTER OG FAKTA OM UNDERBESKATNING AF AMERIKANSKE TECH-SELSKABER, HVAD ER OP OG NED?

Indledning

Statsminister Mette Frederiksen har tidligere meldt sig klar til at gå enegang og indføre en ny digital skat, som særligt skal ramme de såkaldte GAFAs (Google, Apple, Facebook og Amazon) selskaber. Forslaget skal ses i sammenhæng med det kuldsejlede europæiske forslag om en digital omsætningskat, som det ikke er lykkedes at finde opbakning til blandt EU-medlemslandene.

Herunder var den tidligere regering – sammen med de andre nordiske lande – kritiske over for forslaget.

Forslaget synes bl.a. at have grobund i en opfattelse af, at 'digitale'¹ selskaber ikke betaler selskabsskat. Denne opfattelse kan fx være drevet af Kommissionens konkurrencesag mod Apple i Irland, hvor Margrethe Vestager påpegede, at Apple's effektive skattesats var helt ned til 0,005 pct. i 2014 på deres europæiske overskud.² Ligeledes betaler Google ifølge de nyeste skattelister kun 4 mio. kr. i dansk selskabsskat ud af danske virksomheders køb af annoncer på over 3 mia. kr.³ I samme boldgade konkluderede EU-kommissionen i 2018 i forbindelse med forslaget om en europæisk digital omsætningskat, at digitale forretningsmodeller står over for en betydelig lavere gennemsnitlig effektiv skattesats (9,5%) end traditionelle virksomheder (23,2%).⁴ Det bør dog i samme åndedrag nævnes, at forfatterne bag det underliggende studie har taget afstand fra denne konklusion.⁵

Hvis dette var hele historien, kunne en uskøn midlertidig løsning – som en dansk digital omsætningskat – potentielt retfærdiggøres som en form for udligningskat med henblik på at sikre lige konkurrence mellem henholdsvis amerikanske tech-giganter og danske konkurrenter.

Men djævelen er altid i detaljen, for selv om skattebetalingerne hverken lander i den irske eller danske statskasse, kan det sagtens være, at den betales andre steder, navnlig i USA. For at sætte det lidt i perspektiv, så betaler Novo Nordisk 77% af deres samlede selskabsskat i Danmark, selvom 99% af deres omsætning genereres i udlandet. Med andre ord betales selskabsskatten altovervejende, hvor produkterne udvikles, og hvor kapitalapparatet og nøglefunktioner er placeret. Det er nu engang sådan de nuværende internationale skatteregler er skruet sammen.

Axcelfuture har derfor kigget nærmere på tech-giganternes globale selskabsskattebetalinger.

Kommissionens tal afspejler ikke virkeligheden

Kommissionens tal for effektive skattesatser for henholdsvis digitale og ikke-digitale selskaber citeres igen og igen. Selv Bruno Le Maire, Frankrigs finansminister, indrykkede i Børsen en kronik, der argumenterede for, at "Vi har ladet vores virksomheder betale 14 procentpoint mere i skat end disse

¹ Det er generelt udfordrende at definere digitale selskaber, fx har OECD tidligere fastslået, at det ikke er muligt at målrette skatter til digitale virksomheder, da hele økonomien digitaliseres og ikke blot bestemte selskaber.

² Se

https://borsen.dk/nyheder/politik/artikel/1/330639/vestager_smaekker_apple_gigantisk_skattelussing_paa_97_mil_liarder_kroner.html

³ Googles omsætning opgøres til ca. 200 mio. kr. i Danmark. Men danske virksomheders køb af annoncer hos Google er som nævnt på over 3 mia. kr. Salget af Googles annonceløsninger går imidlertid via et selskab i Irland, og derfor fremgår denne omsætning ikke af selskabets danske regnskab og dermed heller ikke i opgørelsen af det skattemæssige overskud.

⁴ Se European Commission (2018) Impact Assessment accompanying the documents: "Proposal for a Council Directive laying down rules relating to the corporate taxation of a significant digital presence" and "Proposal for a Council Directive on the common system of a digital services tax on revenues resulting from the provision of certain digital services", SWD(2018) 81 final/2, s. 18.

⁵ Se http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/E-8-2018-005509_EN.html og ZEW Press Release, 10.09.2018.

digitale kæmper, ..." for at skabe dansk opbakning om EU's digital omsætningskat tilbage i 2018.⁶

Men dette er en misvisende udlægning af flere årsager:

- 1) De 9,5% og 23,2% siger ikke noget om rigtige selskaber, men er udelukkende en teoretisk sammenligning beregnet efter normale antagelser (23,3%) holdt op imod maksimal udnyttelse af de mest fordelagtige europæiske skatteregimer (9.5%) for en hypotetisk virksomhed med bl.a. voldsomt høje omkostninger til IT. Sammenligningen giver med andre ord ikke mening.
- 2) I virkeligheden minder digitale selskaber, ikke mindst i en skattemæssig forstand, på mange måder andre Forskning og Udviklingstunge (FoU) selskaber, fx Life Science. OECD har også tidligere konkluderet, at det ikke er muligt at indhegne digitale selskaber i en skattesammenhæng, da hele økonomien digitaliseres og dermed ikke blot enkelte selskaber.⁷ Er en bilproducent, som indsamler data fra eksisterende biler til forbedring af den næste generation, fx et digitalt selskab? Eller er producenter, som indsamler data om patienters blodsukker via implantater til forbedring af behandling af diabetes, et digitalt selskab? Hele økonomien digitaliseres, ikke blot enkelte selskaber.
- 3) Der tages ikke højde for, at digitale selskaber i virkeligheden i gennemsnit har mere egenkapital i forhold til gæld end fx traditionel industri, som globalt beskattes mere aggressivt.⁸

Det er derfor heller ikke overraskende, at forfatterne bag det bagvedliggende studie har taget afstand fra Kommissionens konklusioner.⁹

Ingen klare tegn på underbeskatning af digitale selskaber

Digitale og traditionelle multinationale selskaber betaler cirka det samme i selskabsskat globalt. Specifikt viser et nyere studie, at digitale virksomheder havde en effektiv selskabsskattesats på 31,5% fra 2016-2018. I samme periode betalte traditionelle virksomheder kun cirka 26,7%.¹⁰ Resultaterne er dog afhængige af, hvilke selskaber som betegnes som digitale. Fx finder et tysk studie, at digitale selskaber har en gennemsnitlig skattesats på 20,9% mod 26,7% i ikke-digitale selskaber.¹¹

Der skal udvises påpasselighed i sådanne sammenligninger:¹²

- F.eks. har de fleste lande indført fordelagtige skatteregler for investeringer i FoU (fx straksafskrivninger, patentbokse eller lignende). Således vil et selskab med betydelige investeringer i FoU-aktiviteter (fx digitale og farmaceutiske selskaber) stå over for en relativt lavere effektiv skattesats end andre selskaber. Dette skal selvfølgelig ses i lyset af, at disse FoU-incidenter er indført af en årsag - konkret for at afstemme selskabers private

⁶ <https://borsen.dk/nyheder/opinion/artikel/11/211295/artikel.html>

⁷ Se OECD (2014) Addressing the Tax Challenges of the Digital Economy

⁸ Se Copenhagen Economics (2018) The proposed EU digital services tax: Effects on welfare, growth and revenue

⁹ Se http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/E-8-2018-005509_EN.html og ZEW Press Release, 10.09.2018

¹⁰ Se ECIPE (2018) Digital Companies and Their Fair Share of Taxes: Myths and Misconceptions, Tabel 1.

¹¹ Se Ifo (2018) Die Besteuerung der Digitalwirtschaft Zu den ökonomischen und fiskalischen Auswirkungen der EU-Digitalsteuer, figur 1.

¹² Se Copenhagen Economics (2018) The proposed EU digital services tax: Effects on welfare, growth and revenue

incitamenter med offentlige målsætninger og positive 'spill-over' effekter fra private investeringer i FoU til produktiviteten i samfundet.¹³

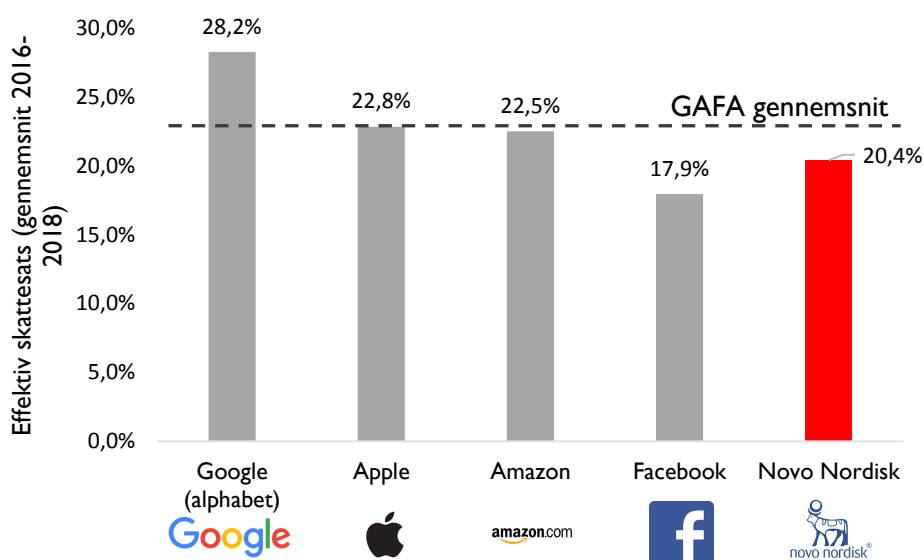
- Samtidig beror digitale virksomheder i højere grad på egenkapital end traditionelle virksomheder og har dermed mindre gæld. Gæld beskattes overordnet ved en lavere effektiv skattesats (gældsbiasen), hvilket vil drive de effektive skattesatser op for digitale selskaber i forhold til traditionelle selskaber.

Umiddelbart er der ikke klare tegn på underbeskatning af digitale selskaber og dermed ulige konkurrencevilkår.

Google, Apple, Facebook og Amazon har i gennemsnit haft højere effektive skattesatser end Novo Nordisk de seneste 3 år

De seneste 3 år har GAFAs selskaber i gennemsnit haft en effektiv skattesats på 22,9%.¹⁴ Til sammenligning var Novo Nordisks effektive skattesats 20,4% i samme periode. Konkret havde Google en effektiv selskabsskattesats på 28,8% i perioden 2016-2018. Tilsvarende havde Apple, Amazon og Facebook en effektiv skattesats på henholdsvis 22,8%, 22,5% og 17,9%.

FIGUR 1: GENNEMSNITLIGE EFFEKTIVE SKATTESATSER FRA 2016-2018

Bemærkninger: Baseret på konsoliderede regnskaber for hhv. Alphabet, inc.; Apple, inc.; Facebook inc.; Amazon.com, inc. (K-10) og Novo Nordisk A/S for perioden 2016-2018 (simpelt gennemsnit af årlig effektiv skattesats). Selskabernes effektive skattesatser er opgjort på baggrund af to regnskabsstandarder, henholdsvis US GAAP og IFRS, hvilket giver anledning til en mindre usikkerhed.

Kilder: Egne beregninger på individuelle regnskaber, se: [https://s2.q4cdn.com/470004039/files/doc_financials/2019/ar/10-K-2019-\(As-Filed\).pdf](https://s2.q4cdn.com/470004039/files/doc_financials/2019/ar/10-K-2019-(As-Filed).pdf)

https://abc.xyz/investor/static/pdf/20180204_alphabet_10K.pdf?cache=11336e3

<http://d18rn0p25nwr6d.cloudfront.net/CIK-0001326801/a109a501-ed16-4962-a3af-9cd16521806a.pdf>

<https://ir.aboutamazon.com/static-files/ce3b13a9-4bf1-4388-89a0-e4bd4abd07b8>

¹³ Se Copenhagen Economics (2018) The impact of an EU digital services tax on German businesses, s. 26.

¹⁴ Baseret på egne beregninger på selskabernes konsoliderede regnskaber. Konkret defineret som "Provisions for income taxes / income before income taxes". Bemærk at effektive skattesatser til dels baseres på ledelsens vurdering af udskudte skattebetalinger mv. og derfor kan fravige fra de faktiske skattebetalinger.

Selvfølgelig bør det bemærkes, at der er tale om de regnskabsmæssige effektive skattesatser, som i princippet godt kan afvige fra de faktiske skattebetalinger, navnlig på den korte bane. Den regnskabsmæssige effektive skattesats er dog det bedste mål for globale skattebetalinger, som er offentligt tilgængeligt. Der er ligeledes tale om et øjebliksbillede, hvilket ikke nødvendigvis er retvisende for historiske og fremtidige perioder.

Potentielt alvorlige konsekvenser af en dansk digital omsætningskat

Hvis et dansk forslag til en digital omsætningskat f.eks. kopierer grænseværdier mv. fra det europæiske forslag, er der med stor sandsynlighed ikke nogen danske selskaber, som er omfattet af skatten. Skatten vil således udelukkende skulle betales af tech-giganter med hovedsæde i udlandet, hovedsageligt amerikanske. Men er det så en gratis omgang set med danske briller? Svaret er sandsynligvis nej.

Problemet er, at selvom en digital omsætningskat ikke er eksplicit diskrimination af amerikanske selskaber, kan den godt de facto være diskriminerede, da grænseværdier, valg af digitale services omfattet af skatten mv. er indrettet sådan, at skatten særligt rammer et enkelt lands selskaber (USA).

Tag fx den for nyligt indførte franske digitale omsætningskat. Her fandt USA's handelsrepræsentanter d. 2. december 2019, at den franske skat diskriminerer amerikanske selskaber og er inkonsistent med internationale skatteprincipper.¹⁵ I samme ombæring er der identificeret 63 franske produkter med en handelsværdi på \$2,4 mia., som potentielt pålægges tariffer. Så Frankrig står med stor sandsynlighed over for betydelige repressalier, som påvirker den franske økonomi i en negativ retning, hvis Trump gør alvor af sit Tweet: "... Jeg har altid sagt, at amerikansk vin er bedre end fransk vin".¹⁶

Hvis Danmark vælger at indføre en lignende digital omsætningskat, må det holdes op mod en betydelig risiko for repressalier, som rammer dansk eksport til USA – her kunne den danske styrkeposition inden for Life Science være et oplagt mål.

Hvad så med argumentet om, at en større del af kagen skal tilfalde Danmark?

Sideløbende med debatten om underbeskatning, bliver det også diskuteret, om eksisterende skatteregler i høj nok grad afspejler, at digitale forrentningsmodeller beror på værdiskabelse fra brugerne. Altså om Danmark reelt er berettiget til en større del af skatteprovenu, fordi værdien skabes lokalt. Et konkret eksempel kunne være, om værdiskabelsen i Facebook sker ved, at vi klikker rundt og 'liker' opslag, eller om det er udviklingen af algoritmer, der kan analysere disse brugerdata og ultimativt tillader målrettet marketing, der er den reelt værdiskabende aktivitet.

Udfordringen er, at det er tæt på umuligt at forankre denne diskussion i empirisk funderet økonomisk teori, da der kan argumenteres for og imod. Som en repræsentant for OECD nævnte på en konference tilbage i 2018, "Vi må erkende, at værdiskabelse er ligesom Gud – det betyder noget

¹⁵ Se <https://ustr.gov/about-us/policy-offices/press-office/press-releases/2019/december/conclusion-ustr%E2%80%99s-investigation>

¹⁶ Se <https://twitter.com/realdonaldtrump/status/1154791664625606657?lang=en>

forskelligt for forskellige mennesker”.

Dansk enegang i form af en dansk digital omsætningskat kan således nemt mødes med et modkrav fra andre lande på selskabsskatteprovenu fra danske multinationale selskaber, hvis vi ikke er enige om, hvilke principper der skal ligge til grund for vurderingen. Kunne fx USA 'føle', at patienter i kliniske forsøg er værdiskabende for farmaceutiske selskaber i udviklingen af ny medicin og dermed kræve en større del af skatteprovenuet?

Der er derfor behov for global konsensus om, hvilke principper for værdiskabelse der skal ligge til grund for de internationale skatteregler. Det er her OECD's Base Erosion and Profit Shifting (BEPS) projekt kommer ind i billedet, hvor 137 lande prøver at nå til enighed om en ny fordeling af det globale selskabsskatteprovenu. Det bliver på ingen måde let, uden at komme det nærmere her.

Danmark kan også meget let komme til at stå tilbage med en ekstraregning i form af manglende selskabsprovenu, hvis skattebasen i højere grad flyttes mod lande, hvor varer og services forbruges. Umiddelbart er det netto til ugunst for den danske statskasse¹⁷, og hvor skal vi så hente provenuet til velfærd, grøn omstilling osv.?

¹⁷ Se Copenhagen Economics (2019) Future taxation of company profits: what to do with intangibles?